

ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
 กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสมเด็จพระธีรญาณมุนี
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3
 Digital Era Leadership of School Administrators in the Somdet Phra
 Thirayarnmuni Educational Quality and Standards Development Group under
 Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 3.

อติภา ไทรตัน¹ และ วิรลพัชร วงศ์วัฒน์เกษม²

วิทยาลัยนครราชสีมา

Atipa Torat¹ and Wiralaphat Wongwatkasem²

Nakornratchasima College

Corresponding Author E-mail :6704030302054@nmc.ac.th, Wiralaphat @nmc.ac.th

(Received: 14 January, 2026 ; Edit: 19 March, 2026; accepted: 25 March, 2026)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสมเด็จพระธีรญาณมุนี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสมเด็จพระธีรญาณมุนี ในปีการศึกษา 2568 จำนวน 113 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัยอยู่ระหว่าง 0.67–1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษา กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสมเด็จพระธีรญาณมุนี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ผลเปรียบเทียบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสมเด็จพระธีรญาณมุนี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : ผู้บริหารสถานศึกษา, ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3

Abstract

The objectives of this research were to study the level of digital era leadership of school administrators and to compare the digital era leadership of school administrators in the Somdet Phra Thirayammuni Educational Quality and Standards Development Group under the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 3, classified by educational level and work experience. The samples consisted of 113 school administrators and teachers in schools under the Somdet Phra Thirayammuni Educational Quality and Standards Development Group in the academic year 2025. The sample size was determined based on the Krejcie and Morgan table, and the samples were selected by stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire with a 5-point rating scale. The index of item-objective congruence (IOC) ranged from 0.67 to 1.00, and the reliability coefficient of the entire questionnaire was 0.96. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The results of the research were as follows:

1. The overall level of digital era leadership of school administrators in the Somdet Phra Thirayammuni Educational Quality and Standards Development Group under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 3 was at a high level.
2. The results of the comparison of digital era leadership of school administrators in the Somdet Phra Thirayammuni Educational Quality and Standards Development Group under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 3, classified by educational level and work experience, revealed no statistically significant differences in both the overall and individual dimensions.

Keywords: Digital Era Leadership, School Administrators, Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 3.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกในยุคปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง อันเป็นผลมาจากการแข่งขันเพื่อ ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของโลก การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร ความหลากหลายทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาและความรู้ตลอดจนข้อมูลที่สามารถเข้าถึงได้ในทุกมุมโลก ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม สิ่งต่างๆ จึงทำให้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตในการทำงานและมีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบในการทำงานจึงควรนำเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมเข้ามา มีส่วนช่วยในการทำงานเข้ามาสร้างโอกาสและเป็นประโยชน์ในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์การด้านการจัดการศึกษาที่มีเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะที่สอดคล้องกับการเป็นพลโลก

ในอนาคตรัฐธรรมนูญการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 หมวด 9 เทคโนโลยีทางการศึกษา มาตราที่ 64 ได้กำหนดว่า รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการสื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถ ในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และในมาตรา 65 ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Disruption) เป็นเรื่องที่น่ามาซึ่งวิกฤตและโอกาสให้กับองค์กร ในขณะที่ผู้คนกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงและพยายามปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Transformation) จะทำให้เราเห็นความสามารถและศักยภาพของคนรุ่นใหม่ที่คุ้นชินกับเทคโนโลยี ปัจจัยในการจะพัฒนาคนรุ่นใหม่คงไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถส่วนบุคคลเท่านั้น หากแต่บรรยากาศที่เปิดกว้างในองค์กรก็มีส่วนสำคัญยิ่ง ผู้นำต้องมีส่วนร่วมในการเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ได้แสดงศักยภาพของตนเองโดยไม่ปิดกั้น ดังนั้น การพัฒนาภาวะผู้นำในยุคที่เต็มไปด้วยกระแสการถาโถมเข้ามาของเทคโนโลยี (Disruption) ตัวองค์กร ต้องเข้าใจ 3 ประเด็นให้ชัดเจน คือ มุมมองที่เปลี่ยนไปของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล ลักษณะของผู้นำในยุคดิจิทัล และภาวะผู้นำ (Leadership) ที่เปลี่ยนไป เพื่อให้อุปสรรคของการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต (PMAT, 2563) ปัจจุบันเทคโนโลยีดิจิทัลและสารสนเทศมีความสำคัญและความจำเป็น ในการบริหารการศึกษาในยุคดิจิทัล ที่ได้เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาในปัจจุบัน เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ของยุคสมัย โดยการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Online Learning) โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ เช่น สมาร์ทโฟน (Smart Phone) คอมพิวเตอร์ (Computer) เป็นต้น ในการสื่อสารการ มีสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เว็บไซต์ (Website) แอปพลิเคชัน (Applications) ที่นำช่วยในการจัดการศึกษาโดยการนำเทคโนโลยีและสารสนเทศ (Information System) มาประยุกต์ใช้กับผู้เรียนในทุกระดับโดยการส่งข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคมให้ทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็วทุกที่และทุกเวลา ดังนั้น เทคโนโลยีดิจิทัลจึงมีผลต่อการบริหารจัดการศึกษามีความจำเป็นและความสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ปัจจุบันสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังมีความเหลื่อมล้ำแตกต่างกันทั้งในด้านงบประมาณคุณภาพ บุคลากร หรือแม้แต่ปัจจัยด้านผู้เรียน รวมทั้งปัจจัยอื่นๆ เช่น ความร่วมมือของคณะกรรมการสถานศึกษา การสนับสนุนจากชุมชน หน่วยงานหรือองค์กรที่อยู่ใกล้เคียงสถานศึกษา และการติดตามช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดจากสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษา อีกทั้งสถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการด้วยตนเอง (เลอศักดิ์ ตามาและสุมาลี ศรีพุทธรินทร์, 2564) ดังนั้น ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเป็นบุคคลที่มีความสำคัญหรือเป็นกุญแจของความสำเร็จขององค์กรซึ่งมีการศึกษาวิจัยเชิงประจักษ์จำนวนมาก ทั้งต่างประเทศและในประเทศ ที่ยืนยันว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร ความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ ผลการปฏิบัติงานของบุคคลและของกลุ่มหรือทีม แรงจูงใจในการทำงาน ความพึงพอใจในการทำงาน ความผูกพันต่อองค์กร ความเป็นพลเมืองดีขององค์กร ความฉลาดทางอารมณ์ การรับรู้ความยุติธรรมขององค์กร วัฒนธรรมองค์กร รวมถึงความไว้วางใจและภาวะผู้นำของผู้ใต้บังคับบัญชาหรือพนักงานในองค์กร (รัตติกรณ์ จงวิศาล, 2553, 82) ซึ่งในการพัฒนาจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญ

ผู้นำที่มีภาวะผู้นำดิจิทัลจะสามารถทำให้การดำเนินงานภายในองค์กรเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มขึ้นได้ (รุ่งรัตน์ พลชัย, 2563)

ด้วยความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสมเด็จพระธีรญาณมุนี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จากการศึกษารายงานการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการประเมินตนเอง (SAR) ปีการศึกษา 2567 ของกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสมเด็จพระธีรญาณมุนี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ซึ่งมีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 20 โรงเรียน พบว่าผู้บริหารสถานศึกษายังมีประเด็นที่ควรพัฒนา โดยเฉพาะด้านภาวะผู้นำดิจิทัล อันเป็นปัจจัยสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การสื่อสารสารสนเทศ และการสร้างนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย Thailand 4.0 ดังนั้น การศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มดังกล่าว รวมทั้งการเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัล จึงมีความจำเป็นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาและต่อยอดองค์ความรู้ทางการบริหารการศึกษามีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสมเด็จพระธีรญาณมุนี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสมเด็จพระธีรญาณมุนี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษากลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสมเด็จพระธีรญาณมุนี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 158 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสมเด็จพระธีรญาณมุนี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 3 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 113 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสมเด็จพระธีรญาณมุนี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 มีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 34 ข้อ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับซึ่งประมาณค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ประมาณค่าความคิดเห็นตามแนวคิดของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 121)

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามลำดับขั้น ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของ ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีตามกรอบมาตรฐานชาติด้านการใช้เทคโนโลยีสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา (National Educational Technology Standards for Administrators: NETS-A) ของสมาคมเทคโนโลยีการศึกษานานาชาติ (International Society for Technology in Education: ISTE, 2009) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
 2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของบุญชม ศรีสะอาด (2553:74-84)
 3. ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยดำเนินการพัฒนาแบบสอบถามมาจาก กรณัฏฐ์ ตาแปง (2563) ได้จำนวนแบบสอบถาม 34 ข้อ
 4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ
 5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
- แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00
6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
 7. ในกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสมเด็จพระธีรญาณมุนี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3
 8. คัดเลือกข้อคำถามที่มีความเหมาะสมจำนวน 34 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.96
 9. จัดพิมพ์ แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3
2. ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 113 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ และร้อยละ

2. วิเคราะห์ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสมเด็จพระธีรญาณมุนี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสมเด็จพระธีรญาณมุนี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานโดยใช้ค่า t-test (Independent sample)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสมเด็จพระธีรญาณมุนี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสมเด็จพระธีรญาณมุนี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านการเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์	3.82	0.42	มาก
2	ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	3.96	0.57	มาก
3	ด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ	3.92	0.58	มาก
4	ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ	4.27	0.74	มาก
5	ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล	3.89	0.79	มาก
ภาพรวม		3.97	0.14	มาก

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสมเด็จพระธีรญาณมุนี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D.= 0.14) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.27$, S.D.= 0.74) รองลงมาคือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ($\bar{X} = 3.96$, S.D.= 0.57) ด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ($\bar{X} = 3.92$, S.D.= 0.58) และด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ($\bar{X} = 3.89$, S.D.= 0.79) ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านการเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 3.82$, S.D.= 0.42)

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสมเด็จพระธีรญาณมุนี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสมเด็จพระธีรญาณมุนี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์	3.86	0.41	3.76	0.42	1.20	0.93
2	ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	4.03	0.58	3.87	0.67	1.35	0.30
3	ด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ	3.93	0.58	3.89	0.58	0.40	0.72

ด้านที่	รายการ	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
4	ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ	3.37	0.72	4.12	0.77	1.74	0.60
5	ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล	4.01	0.78	3.68	0.77	2.23	0.95
ภาพรวม		4.04	0.29	3.86	0.32	3.03	0.34

จากตารางที่ 2 แสดงว่า เปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสมเด็จพระธีรญาณมุนี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน³. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสมเด็จพระธีรญาณมุนี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสมเด็จพระธีรญาณมุนี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ต่ำกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์	3.80	0.45	3.83	0.40	-0.32	0.18
2	ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	3.90	0.58	4.01	0.65	-0.99	0.39
3	ด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ	3.90	0.59	3.92	0.58	-0.24	0.74
4	ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ	4.20	0.78	4.32	0.72	-0.83	0.32
5	ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล	3.91	0.75	3.87	0.82	0.27	0.72
ภาพรวม		3.94	0.32	3.99	0.31	0.82	0.99

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสมเด็จพระธีรญาณมุนี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสมเด็จพระธีรญาณมุนี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสมเด็จพระธีรญาณมุนี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล และ ด้านการเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารสถานศึกษาในพื้นที่ดังกล่าวมี ความตระหนักรู้ และ ความเข้าใจเชิงลึก เกี่ยวกับบทบาทและความจำเป็นของเทคโนโลยีดิจิทัลต่อการบริหารจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารจำนวนมากตระหนักว่าการใช้เทคโนโลยีไม่ใช่เพียงเครื่องมือเสริม แต่เป็นโครงสร้างพื้นฐานทางความคิด ที่ช่วยยกระดับคุณภาพการเรียนรู้และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา ทั้งในด้านการวางแผน การติดตามประเมินผล การติดต่อสื่อสาร และการตัดสินใจเชิงนโยบายซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกษมา อุดทาเรือน (2566) ที่ศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐ ติตา สงค์แก้ว (2565) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พร้อมทั้งสอดคล้องกับแนวคิดของ Avolio, Kahai และ Dodge (2000) ที่ระบุว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเป็นรูปแบบของภาวะผู้นำที่เกิดจากการผสมผสานระหว่าง ศักยภาพของผู้นำกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการสื่อสาร การตัดสินใจ และการ ประสานงานภายในองค์กร โดยผู้นำที่มีความสามารถด้านดิจิทัล จะสามารถใช้เทคโนโลยี ในการเพิ่มความโปร่งใส แรงกระตุ้นการทำงาน และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และนวัตกรรม ซึ่งส่งผล ให้การบริหารจัดการมีความคล่องตัวและมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาสมเด็จพระธีรญาณมุนี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 จำแนกตาม ระดับการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการรับรู้ต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษา ไม่ได้ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูล แม้ว่าจะมีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน แต่ต่างก็ มีการรับรู้และประเมินภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการ ปฏิบัติงานของผู้บริหารภายใต้บทบาท ภารกิจ และมาตรฐานความรับผิดชอบเดียวกัน ทำให้ความต้องการพัฒนา ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลมีลักษณะเท่าเทียมกัน ผู้บริหารทุกระดับจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีเพื่อการวางแผน การ บริหารข้อมูล การสื่อสาร การนิเทศการสอน และการตัดสินใจเชิงนโยบาย ซึ่งเป็นงานที่ต้องอาศัยความรู้ดิจิทัลจาก การปฏิบัติจริงมาก ส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการรับรู้และประเมินความคิดเห็นในทิศทาง

เดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา สวยขุนทด และ พจน์ เจริญสันติเยะ (2567) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐธินิชา พรปทุมชัยกิจ และคณะ (2564) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมแตกต่าง พร้อมทั้งสอดคล้องกับแนวคิดของ Avolio, Kahai & Dodge (2000) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลเป็นกระบวนการที่ผู้นำใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นสื่อกลางในการสร้างอิทธิพลและขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง ในด้านอารมณ์ พฤติกรรม และความคิดของบุคคล ทีมงานและองค์กรโดยรวม เพื่อปรับตัวและเติบโตในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเน้นที่ความสามารถของผู้นำในการปรับตัวเข้ากับเทคโนโลยี จัดการทีมเสมือนและใช้ เครื่องมือนวัตกรรมสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อนำองค์กรสู่เป้าหมาย ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน

3. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสมเด็จพระธีรญาณมุนี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน แม้ผู้ให้ข้อมูลมีประสบการณ์การทำงานมากหรือน้อย ต่างมีการรับรู้หรือประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารในระดับใกล้เคียงกัน ซึ่งอาจเนื่องมาจากบริบทของการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่มีมาตรฐานการดำเนินงานชัดเจนและเป็นรูปแบบเดียวกัน ทำให้ผู้บริหารทุกคนต้องปฏิบัติงานตามบทบาทและความรับผิดชอบที่กำหนดไว้ในลักษณะคล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะในมิติของการใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการ นอกจากนั้นความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีที่แพร่หลายและเข้าถึงได้ง่าย ทำให้บุคลากรทางการศึกษามีโอกาสพัฒนาความรู้และทักษะด้านดิจิทัลอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นประสบการณ์การทำงานมากหรือน้อย ซึ่งส่งผลให้การรับรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารไม่แตกต่างกันอย่าง สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐธินิชา สงค์แก้ว (2565) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐธินิชา พรปทุมชัยกิจ และคณะ (2564) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน พร้อมทั้งเป็นไปตามแนวคิดของ Hoy และ Miskel (2013) ที่กล่าวว่า องค์การทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้โครงสร้างและนโยบายเดียวกัน มักมีรูปแบบการบริหารที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ทั้งในด้านระบบสารสนเทศการสื่อสาร และการตัดสินใจเชิงบริหาร ซึ่งทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีและการบริหารจัดการที่คล้ายคลึงกัน ไม่ว่าจะเป็นประสบการณ์มากหรือน้อย ส่งผลต่อการรับรู้ของครูและบุคลากรในทิศทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการจัดอบรมหรือพัฒนาเชิงวิชาชีพที่เน้นทักษะด้านดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้บริหารทุกตำแหน่งสามารถทำงานได้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาระบบสนับสนุนเทคโนโลยีภายในสถานศึกษา โดยนำผลวิจัยไปใช้ โดยการผลักดันให้สถานศึกษามีโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลที่เพียงพอ เพื่อรองรับการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการออกแบบหลักสูตร พัฒนา หรือเสริมทักษะดิจิทัลแก่ผู้บริหารและครูอย่างเหมาะสมกับความต้องการในพื้นที่

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ปัจจัยเชิงองค์การที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553.

กษมา อุดทาเรือน. (2566). ภาวะผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหารยุคดิจิทัลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน (สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

กรณัฏฐ์ ตาแปง. (2563). บทบาทภาวะผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหารยุคดิจิทัลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ.

จินตนา สวยขุนทด, & พจน์ เจริญสันเทียะ. (2566). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา. วิทยาลัยนครราชสีมา.

ณัฏฐณิชา พรปทุมชัยกิจ และคณะ. (2564). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.

ณัฐจิตา สงค์แก้ว. (2565). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 8). สุวีริยาสาส์น.

_____. (2556). การวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา. สุวีริยาสาส์น.

รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2556). ภาวะผู้นำ ทฤษฎี การวิจัย และแนวทางการปฏิบัติ. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รุ่งรัตน์ พลชัย. (2563). ภาวะผู้นำดิจิทัลกับการบริหารองค์กรในศตวรรษที่ 21. วารสารการจัดการสมัยใหม่.

Avolio, B. J., Kahai, S., & Dodge, G. E. (2000). E-leadership: Implications for theory, research, and practice. *The Leadership Quarterly*, 11(4), 615–668.

Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2013). *Educational administration: Theory, research, and practice*. New York.

International Society for Technology in Education. (2009). *National educational technology standards for administrators (NETS-A)*. International Society for Technology in Education.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.